

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики

До законопроекту за реєстр. № 5819 від 22.07.2021 р.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 22 вересня 2021 року (протокол № 101) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону України «Про рейтингування» (реєстр. № 5819 від 22.07.2021 р.), внесений народним депутатом України Підласою Р.А.

Законопроектом пропонується з 1 січня 2023 року визначити правила організації та управління рейтинговими агентствами для забезпечення їх незалежності та уникнення конфлікту інтересів, посилення цілісності, прозорості, відповідальності, належного управління та надійності рейтингової діяльності, підвищення якості присвоєних рейтингів для досягнення високого рівня захисту користувачів рейтингу. Крім того, законопроектом передбачаються пов'язані з даним питанням зміни до Кодексу адміністративного судочинства України, законів України «Про страхування», «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про недержавне пенсійне забезпечення», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та «Про інститути спільного інвестування».

Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту його прийняття дозволить, зокрема, встановити правові засади діяльності рейтингових агентств та державного нагляду (контролю) за ними, у тому числі відповідальність за порушення ними вимог законодавства, створити систему професійної об'єктивної оцінки кредитоспроможності, що сприятиме покращенню інвестиційного клімату в державі та мінімізації ризиків на ринках капіталу.

Серед іншого законопроектом пропонується визначити:

- фінансові санкції до авторизованих рейтингових агентств (далі – АРА) у вигляді штрафу за порушення, пов'язані з рейтингуванням (передбачено 76 видів таких порушень), у розмірі від 10 тис грн до 750 тис грн /*стаття 38*/;
- періодичні штрафні санкції, які визначаються для юридичних осіб у сумі 3% від середньоденного обороту за попередній календарний рік, для фізичної особи – 2% від щоденного доходу за попередній календарний рік /*стаття 39*/.

Вказані положення законопроекту у разі виявлення відповідних порушень можуть призвести до збільшення доходів державного бюджету від штрафів.

Крім того, статтями 43-45 законопроекту запроваджуються обов'язкові платежі на ринку рейтингування для АРА:

– адміністративні платежі за внесення до Реєстру рейтингових агентств (у сумі від 27 до 1695 прожиткових мінімумів для працездатних осіб станом на 1 січня року, в якому здійснюється платіж);

– внески на регулювання (базою розрахунків яких є сума видатків Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) на здійснення регулювання та нагляду за діяльністю АРА, визначена у кошторисі НКЦПФР, а розмір внеску на регулювання визначається для кожного АРА на основі розподілу бази розрахунку пропорційно до розміру доходу, отриманого таким АРА за попередній календарний рік).

До законопроекту не надано фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), яке вимагається відповідно до частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України.

Окремо необхідно зауважити, що статтею 43 законопроекту визначено, що вищезазначені обов'язкові платежі АРА сплачують до спеціального фонду державного бюджету.

Таке положення законопроекту не відповідає вимогам Кодексу, зокрема:

частині другій статті 4 (згідно з якою виключно законом про державний бюджет визначаються надходження та витрати державного бюджету);

частині п'ятій статті 13 (згідно з якою розподіл бюджету на загальний та спеціальний фонди, їх складові частини визначаються виключно цим Кодексом та законом про державний бюджет);

частині третій статті 29 (якою визначено джерела формування спеціального фонду державного бюджету в частині доходів).

Отже, порушене питання є предметом регулювання виключно бюджетного законодавства. При цьому, варто звернути увагу, що тим же автором подано на розгляд Верховної Ради України похідний від даного законопроекту законопроект про внесення змін до Бюджетного кодексу України про рейтингування (реєстр. № 5820 від 22.07.2021), яким пропонується внести зміни до частини третьої статті 29 Кодексу щодо включення до складу доходів спеціального фонду державного бюджету внеску на регулювання, що сплачується відповідно до Закону України «Про рейтингування».

Поряд з тим, частиною першою статті 45 законопроекту передбачається, що базою розрахунків внесків на регулювання є сума видатків НКЦПФР на здійснення регулювання та нагляду за діяльністю АРА, визначена у кошторисі НКЦПФР, розробленому та складеному відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків». Однак, Законом України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», на який йдеться посилення, не встановлюються будь-які особливості щодо розробки та складання кошторису НКЦПФР. Крім того, таке положення законопроекту не узгоджується з частиною

першою статті 47 Кодексу (якою встановлено, що порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ встановлюється Кабінетом Міністрів України /*постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228*/).

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку до законопроекту також вказує на невідповідність його деяких положень вимогам Кодексу, а також висловлює зауваження до окремих положень законопроекту. Мінфін відмічає, що реалізація положень законопроекту не потребує додаткових видатків з державного бюджету, разом з тим зауважує, що передбачене законопроектом виключення статті 4-1 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» (*згідно з якою державні цінні папери України не підлягають рейтингуванню та визначенню рейтингової оцінки на внутрішньому ринку України*) може призвести до виникнення зобов'язання отримання рейтингу при здійсненні державних запозичень на внутрішньому ринку та збільшення видатків бюджету з обслуговування державного боргу.

За підсумками розгляду законопроекту (реєстр. № 5819) прийнято рішення:

1) законопроект матиме вплив на показники бюджету (призведе до збільшення доходів державного бюджету від обов'язкових платежів на ринку рейтингування, а також може призвести до збільшення доходів державного бюджету від штрафів у разі виявлення відповідних порушень та/або може потребувати збільшення видатків державного бюджету, на обслуговування державного боргу в частині отримання рейтингу залежно від практики застосування даної законодавчої ініціативи). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством;

2) рекомендувати Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики при доопрацюванні законопроекту привести його окремі положення у відповідність до вимог Бюджетного кодексу України (зокрема, статей 4, 13, 29, 47), зокрема в абзаці першому частини першої статті 43 слова «спеціального фонду» виключити; в абзаці першому частини першої статті 45 слова «розробленому та складеному відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» виключити.

Додаток: копія висновку Мінфіну – на 4 сторінках.

Голова Комітету

Ю. АРІСТОВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00
Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/9-2021/296332 від 23.09.2021

648885